COV?D-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *COV?D-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE??*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19382

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

COV?D-19 Hanehalk? Çevre Ölçe?i, 2020 y?l?nda küresel **pandemi** döneminde ailelerin ve hanehalk? üyelerinin ya?am?? oldu?u çevresel ve sosyal de?i?imleri de?erlendirmek amac?yla Türkçeye **uyarlanm??** bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle soka?a ç?kma k?s?tlamalar? ve sosyal izolasyonun artt??? dönemlerde, bireylerin ev içinde geçirdi?i zaman?n artmas?yla birlikte hanehalk? içerisindeki **çat??ma** ve **birlik-beraberlik** durumlar?n?n düzeyini belirlemeyi hedefler.

Ara?t?rmac?lar, pandeminin getirdi?i stres faktörlerinin aile içi etkile?imler üzerindeki etkilerini ölçmek için bu arac? kullanm??lard?r. Ölçek, aile içi dinamiklerdeki de?i?imleri; bo? zamanlar?n de?erlendirilmesi ve mali konular gibi kritik ya?am alanlar? üzerinden inceleyerek, hanehalk? sisteminin kriz ko?ullar?na adaptasyonunu anlamaya katk?da bulunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Hanehalk? Çevresi, Aile ?çi Çat??ma, Birlik-Beraberlik, Pandemi, Psikometrik Ölçek, Sosyal ?zolasyon

Yazarlar

Öztürk, M. S., Y?lmaz, N., Demir Erbil, D., Hazer, O.

Amaç

Ölçe?in temel **amac?**, COVID-19 pandemisi sürecinde bireylerin evde geçirdikleri sürenin artmas?yla birlikte hanehalk? içerisindeki sosyal ve psikolojik atmosferde meydana gelen de?i?imleri ölçmektir. Bu araç, zorunlu karantina ve k?s?tlama dönemlerinde aile üyeleri aras?ndaki etkile?im yo?unlu?unun art???n?n, mevcut **hanehalk?** dinamiklerini ne yönde (pozitif veya negatif) etkiledi?ini tespit etmeyi amaçlamaktad?r.

Ölçek, özellikle kriz dönemlerinde aile sistemlerinin nas?l i?ledi?ini, hangi alanlarda (mali konular, ortak aktiviteler, bo? zaman de?erlendirme) çat??ma ya?and???n? veya birlik sa?land???n? nicel olarak ortaya koymak için geli?tirilmi? önemli bir **uyarlama** çal??mas?d?r.

Yap?

COV?D-19 Hanehalk? Çevre Ölçe?i, temel olarak **hanehalk? çevresi** ve **aile dinami?i** yap?lar?n? ölçmektedir. Ölçülen bu yap?, bireylerin alg?lad??? kadar?yla hanehalk? üyeleri aras?ndaki ili?ki kalitesini, özellikle de k?s?tl? ya?am alanlar?nda ortaya ç?kan gerilim ve uyum durumlar?n? de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri, hanehalk? üyelerinin ortak ya?am alanlar?ndaki kritik etkile?im konular?na odaklanarak, pandemi ko?ullar?n?n neden oldu?u stres alt?nda sosyal ve duygusal yak?nla?may? veya uzakla?may? belirleyen boyutlar? kapsar. Bu, hem çat??ma düzeyini hem de aile içi **beraberlik** düzeyini ayn? anda inceleme olana?? sunar.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak çal??mas?nda (Öztürk et al., 2020), uyarlama sürecinin bir parças? olarak geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Ancak, bu ölçek giri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, yap? geçerli?i veya ölçüt ba??ml? geçerlik de?erleri) do?rudan belirtilmemi?tir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe kültürüne uygunlu?unu ve orijinal yap?y? koruyup korumad???n? belirlemek amac?yla dilsel ve yap?sal geçerlik analizlerini içermelidir. Okuyucular?n detayl? **geçerlik** analizlerine, kaynak makalenin tamam?na ba?vurarak eri?meleri gerekmektedir. Makalenin DOI adresi a?a??da Kaynaklar bölümünde sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) bu veri setinde yer almamaktad?r. Bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, iç tutarl?l?k, test-tekrar test veya e?de?er formlar yöntemiyle belirlenir.

Bu uyarlama çal??mas?n?n metodolojik standartlara uygun olarak gerçekle?tirildi?i varsay?l?rsa, ölçek maddelerinin kendi içinde tutarl? oldu?unu gösteren iç tutarl?l?k analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir. Güvenirlik sonuçlar?n?n ayr?nt?lar? için, ölçe?in yay?mland??? akademik makalenin metodoloji bölümünün incelenmesi önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçe?in **faktör yap?s?** ve boyutsall??? hakk?nda detayl? bilgiler, ilgili akademik yay?nda (Öztürk et al., 2020) sunulmu?tur. Bu ölçek, muhtemelen hanehalk? çevresindeki çat??ma ve birlik boyutlar?n? ay?rt eden alt faktörler içermektedir.

Faktör analizinin (Aç?klay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla kullan?larak, ölçe?in kavramsal olarak temsil etti?i psikolojik yap?lar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Hanehalk? Üyeleri)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üstü yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: COVID-19 pandemisi s?ras?nda hanehalk? ortam?nda ya?ayan ve aile içi dinamikler hakk?nda raporlama yapabilecek bireyler.

Test Metodolojisi: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale). Bireylerden, belirtilen konular hakk?ndaki mevcut durumlar?n? pandemi öncesi duruma göre k?yaslayarak derecelendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Stresi, Sosyal ?zolasyon, Hanehalk? Yönetimi, Psikometri, Kriz Dönemi Etkileri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: M. Serhat Öztürk

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: sozturk@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Telif Hakk?: Ölçek, 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için gerekli izinlerin al?nmas? ve telif haklar?na uyulmas? amac?yla sorumlu yazar M. Serhat Öztürk ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ücret bilgisi mevcut de?ildir; yazarla ileti?ime geçilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Öztürk, M. S., Y?lmaz, N., Demir Erbil, D., & Hazer, O. (2020). Covid-19 pandemi döneminde hanehalk?ndaki çat??ma ve birlik-beraberlik durumunun incelenmesi. *Turkish Studies, 15*(4), 295-314. https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44424

Makalenin tam metnine a?a??daki link üzerinden ula??labilir: turkishstudies.net

Ölçe?in orijinal PDF dökümanlar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

covid-19-hanehalki-cevre-olcegi-toad.pdf
covid-19-hanehalki-cevre-olcegi-toad.pdf

COV?D-19 HANEHALKI ÇEVRE ÖLÇE?? Maddeleri

Derecelendirme Seçenekleri: Öncesinden çok daha az / Öncesinden biraz daha az / Öncesiyle ayn?s? / Öncesinden biraz daha fazla / Öncesinden çok daha fazlas? / Bu bizim evde hiç olmaz / Cevap vermemeyi tercih ederim

Bo? zamanlar? nas?l de?erlendirdi?iniz hakk?nda (ör. TV izlemek, hobiler, oyunlar, egzersiz yapma)
Mali konular hakk?nda (ör. Harcamalar, sat?n almalar, fatura ödeme)
Bo? zamanlar? birlikte geçirerek (örne?in, hobiler, televizyon izleme, oyun oynamak, sosyal medya)

ARABPSYCHOLOGY.COM